




Rozpočtový proces



Rozpočtový proces - obecně

- Finanční a správní řízení sui generis
 - Zákonem stanovený pracovní postup státních orgánů platný pro sestavování, schvalování, plnění a kontrolu rozpočtů
 - Společné rysy veřejných rozpočtů = rozpočtové zásady
 - Univerzální zásady
 - Zásady uplatňované v rozpočtovém procesu
- 



Univerzální zásady

- Snaha o maximální příjem, optimální využití prostředků a úspornost u výdajů
- Vyrovnaný rozpočet
- Provádění změn schváleného rozpočtu
- Vymezení odpovědnosti za rozpočtové hospodaření
- Časové omezení použití rozpočtových prostředků
- Účelovost rozpočtových prostředků



Zásady uplatňované v rozpočtovém procesu

- ▶ Při řízení rozpočtového procesu
 - ▶ Zásada každoroční sestavování a schvalování rozpočtu
 - ▶ Zásada reálnosti a pravdivosti rozpočtu
 - ▶ Zásada účelovosti
 - ▶ Zásada úplnosti a jednotnosti rozpočtu
 - ▶ Zásada publicity



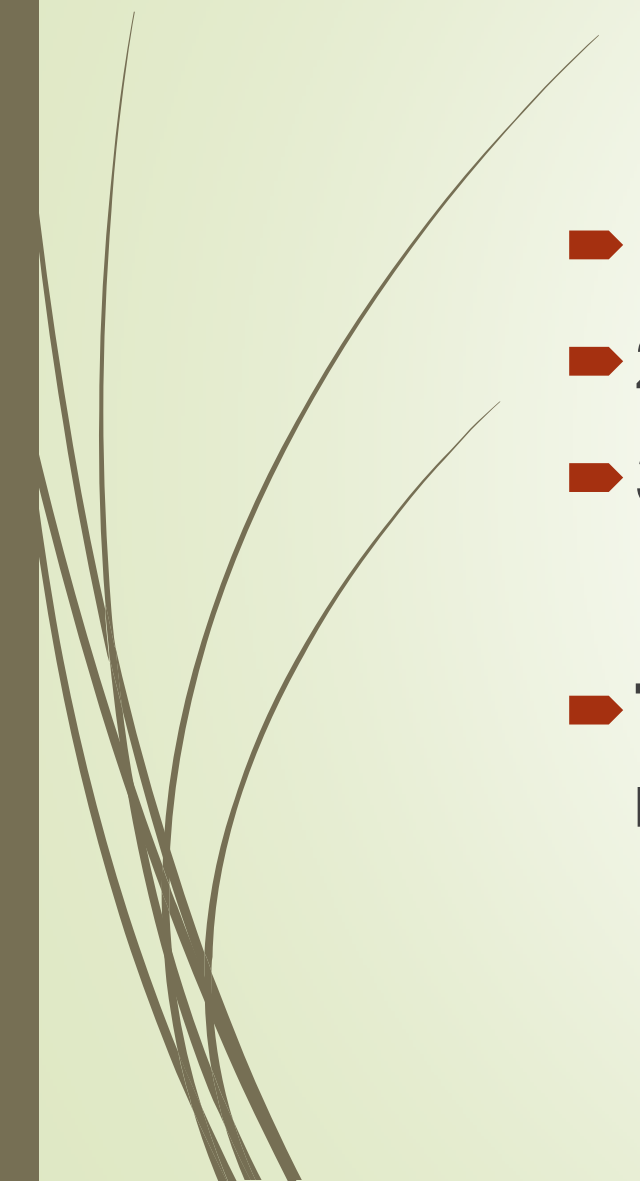
Zásady uplatňované v při hospodaření s rozpočtovými prostředky

- Zásada efektivnosti a hospodárnosti
- Zásada přednosti výdajů před příjmy (výdaje se využívají k ekonomickému růstu, příjmy by měly stabilizovat ekonomiku)
- Zásada omezení přesunů v rozpočtu (přesuny lze realizovat pouze na základě zákonného zmocnění a při splnění stanovených podmínek)
- Zásada stanovení pravidel v případě rozpočtového provizoria
 - Rozpočtové provizorium – v období, na něž nebyl schválený rozpočet




Rozpočtový proces

3 ETAPY

- 1. Sestavení a schválení rozpočtu
 - 2. Plnění a kontrola rozpočtu
 - 3. Sestavení a schválení závěrečného účtu
- Tyto etapy se uplatňují u všech veřejných rozpočtů
- 





Státní rozpočet - rozpočtový proces

- Sestavení a schválení rozpočtu
 - Plnění rozpočtu, hospodaření s rozpočtovými prostředky a kontrola hospodaření s rozpočtovými prostředky
 - Sestavování schválení závěrečného účtu
- 



Státní rozpočet – sestavení

- Návrh zákona o státní rozpočtu – zpracovává MF spolu se správci jednotlivých kapitol (ministerstva), územními samosprávnými celky, dobrovolnými svazky obcí, Regionálními radami regionů soudržnosti a státními fondy.
- vychází ze střednědobého výhledu SR
- Celkové výdaje státního rozpočtu v návrhu zákona o státním rozpočtu ministerstvo stanoví na základě částky výdajového rámce státního rozpočtu a státních fondů schválené vládou podle zákona upravujícího pravidla rozpočtové odpovědnosti, která je v něm uvedena jako částka na rok bezprostředně následující po běžném roce ministerstvo tuto částku upraví podle § 8 odst. 2 rozpočtových pravidel (z. č. 218/2000)

- 
- 
- MF předkládá předběžný návrh zákona o státním rozpočtu, spolu se střednědobým výhledem a návrh ke schválení vládě nejpozději do 31.8. běžného roku
 - Vláda předloží návrh zákona o SR poslanecké sněmovně nejpozději 3 měsíce před začátkem rozpočtového roku
 - Dodatky k takovému návrhu může předložit nejpozději 15 dnů před schůzí Sněmovny, na níž má dojít k prvnímu čtení zákona.
 - Předseda přikáže návrh zákona o státním rozpočtu k projednání rozpočtovému výboru.
 - Součástí zákona o státním rozpočtu nemohou být změny, doplnění nebo zrušení jiných zákonů.



Státní rozpočet – schvalování

- 1. čtení – schvalují se základní údaje,
 - a to Výše příjmů a výdajů, saldo a ú vypořádání salda celkový vztah k rozpočtům krajů a obcí, rozsah zmocnění výkonných orgánů
 - Schválí x doporučí změny a stanoví termín pro předložení nového návrhu rozpočtu
 - Pokud jsou schváleny základní údaj, nelze je již následně měnit
- 2. čtení – podrobná rozprava, pozměňovací návrhy
- 3. čtení – rozprava, navrhnout lze jen opravu legislativně technických chyb, gramatických a tiskových chyb, lze přednést návrh na opakování 2.čtení, hlasuje se o rozpočtu jako celku

Státní rozpočet – schvalování

- rozpočet je schválen a publikován ve sbírce zákonů
- není-li schválen platí tzv. rozpočtové provizorium

- Blíže a podrobněji proces schvalování státního rozpočtu upravuje zákon č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny (v platném znění),
- A to v ustanoveních § 101 a následujících
- ČÁST TŘINÁCTÁ - PROJEDNÁVÁNÍ NÁVRHU ZÁKONA O STÁTNÍM ROZPOČTU



Rozpočtové provizorium - § 9

Rozpočtových pravidel

- K 1. dni rozpočtového roku není rozpočet schválen,
- Pravidla pro financování výdajů státu jsou stanoveny zákonem o rozpočtových pravidlech
- Platí do nabytí účinnosti zákona o státním rozpočtu
- Ukazatele rozpočtového provizoria – po měsících 1/12, vychází se z posledního schváleného zákona o státním rozpočtu
- Pokud je zákon o státním rozpočtu schválen, avšak nenabyl k 1. dni rozpočtového roku účinnosti, řídí se hospodaření v období rozpočtového provizoria tímto schválným rozpočtem.



Plnění rozpočtu a hospodaření s rozpočtovými prostředky

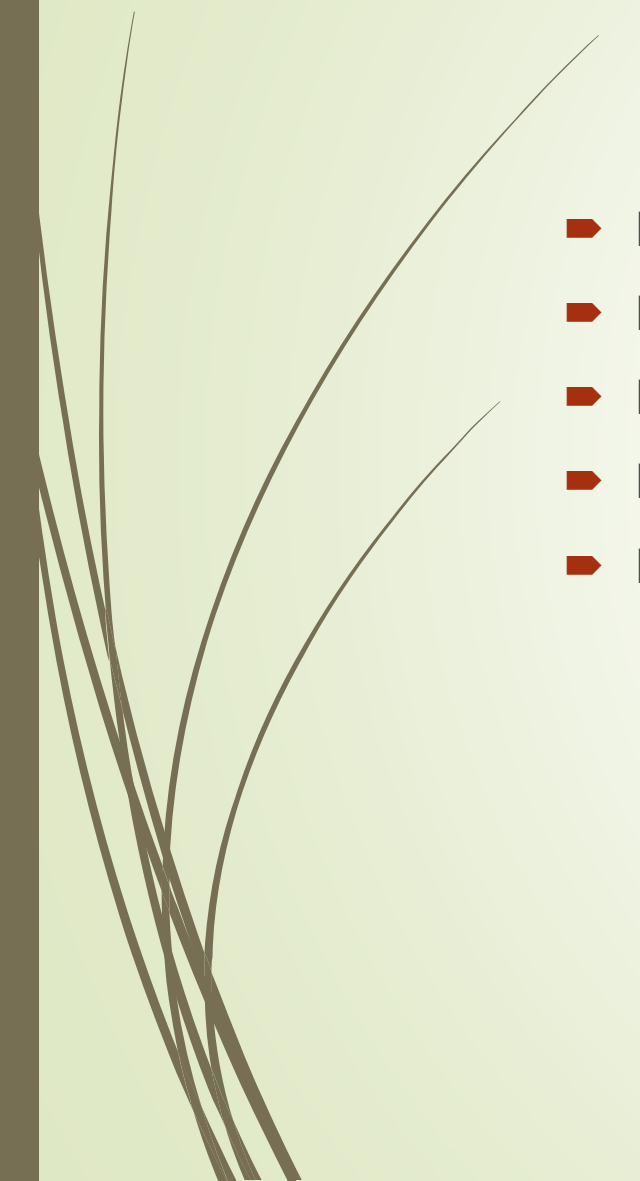
- ▶ Shromažďování finančních prostředků, jejich přerozdělování a spotřebovávání
- ▶ Rozpočtové opatření – u organizační složky státu nebo státní příspěvkové organizace mohou vznikat potřeby rozpočtově nezajištěné
 - ▶ Řeší se odsunem jiné plánované potřeby, úsporou, omezením úkolu nebo použitím mimorozpočtových zdrojů (příjmy z hospodářské činnosti)
 - ▶ Je třeba provést úpravu rozpočtu rozpočtovým opatřením (RO)
 - ▶ Přesun finančních prostředků mezi závaznými ukazateli rozpočtu
 - ▶ Povolené překročení rozpočtu výdajů, kdy nedochází ke změně závazného ukazatele
 - ▶ Vázání prostředků v rámci rozpočtu, kdy nedochází ke změně závazného ukazatele
 - ▶ O všech RO informuje vláda PS



ROZPOČTOVÉ OPATŘENÍ

- Přesun prostředků SR v rámci závazných ukazatelů
- Povolené překročení rozpočtu výdajů, kterým nedochází ke změně ukazatele
- Vázání prostředků SR
- Souvztažné zvýšení P+V SR (může vláda x ministr f. 5-10% záv. ukazatelů, Rozpočtový výbor PS nad 10%- §24 RP)
- Není – li přesun rozpočtových prostředků proveden Rozpočtovým opatřením považuje se takovýto přesun za neoprávněné použití rozpočtových prostředků = porušení rozpočtové kázně



Porušení rozpočtové kázně

- Neoprávněné použití peněžních prostředků SR a jiných prostř. Státu
 - Neopr. Použití či zadržetí prostředků SR, SF, NF nebo st. Fin. Aktiv
 - Nprovední odvodu Přísp.org.
 - Neuložení odvodu zřizovatelem
 - Nevrácení prostředků,§44 RP
- 

- 
- 
- **ÚHRADA POTŘEB ROZPOČTOVĚ NEZAJIŠTĚNÝCH, ROZPOČTOVÁ OPATŘENÍ A VLÁDNÍ ROZPOČTOVÁ REZERVA** blíže upraveno §§ 22 a následujícími Rozpočtových pravidel (z.č. 218/2000 Sb.)

AD 2.) Kontrola plnění rozpočtu

Kontrola vnitřní

Ministerstvo- průběžná KO

- Vláda 1x za 1/4 roku- rozp.výboru PS
- Poslanecká sněmovna 1x 1/2 roku
- Na základě zákona č. 320/2001 Sb.
o finanční kontrole ve veřejné správě-průběžná

Kontrola vnější

NKÚ + OFS(FÚ)

změny v rozpočtu musí mít formu ROZPOČTOVÉHO
OPATŘENÍ



Kontrola plnění rozpočtu - vnitřní

- Kontrola dodržování rozpočtu
 - Vnitřní x vnější
 - Průběžná x následná
- Průběžná vnitřní – MF pravidelně zpravidla čtvrtletně informuje vládu
- Za plnění rozpočtu odpovídá vláda PS – zpráva za pololetí
 - Zpráva je publikována elektronicky (způsobem umožňující dálkový přístup)
 - Subjekty napojeny na veřejné rozpočty zasílají informace do CSÚIS
- Následná kontrola – roční zprávy
 - Organizační složky státu, státní Po a státní fondy, obsah roční zprávy stanoví ministerstvo vyhláškou

Kontrola plnění rozpočtu - vnější

- ▶ Průběžná vnější – provádí územní finanční orgány, kontrolují dodržování rozpočtové kázně
- ▶ Porušení rozpočtové kázně = neoprávněné použití nebo zadržetí prostředků státního rozpočtu nebo státního fondu
- ▶ Za porušení rozpočtové kázně je uložen odvod plus penále ve výši 1 promile z částky odvodu za každý den prodlení, nejvýše však do výše tohoto odvodu
- ▶ Specifická kontrola – finanční kontrola (veřejnosprávní) zákona č. 320/2001 Sb.. o Finanční kontrole, v platném znění
- ▶ Kontrola NKÚ – nezávislý orgán, který kontroluje hospodaření s rozpočtovými prostředky – zakotven v Ústavě čl. 97



Sestavení a schválení závěrečného účtu

- Dokument , který obsahuje údaje výsledcích rozpočtového hospodaření za uplynulý rok
- Zpracovává ministerstvo v součinnosti se správci kapitol, ÚSC a státními fondy
- Předkládá vládě, zároveň předkládá návrh na využití přebytku nebo na úhradu schodku
- Návrh státního závěrečného účtu předkládá vláda PS nejpozději do 30.4. následujícího roku
- O použití přebytku nebo úhradě schodku rozhoduje na návrh vlády PS
- **„závěrečný účet nemá formu zákona“ je pouze zveřejněn**



Státní závěrečný účet


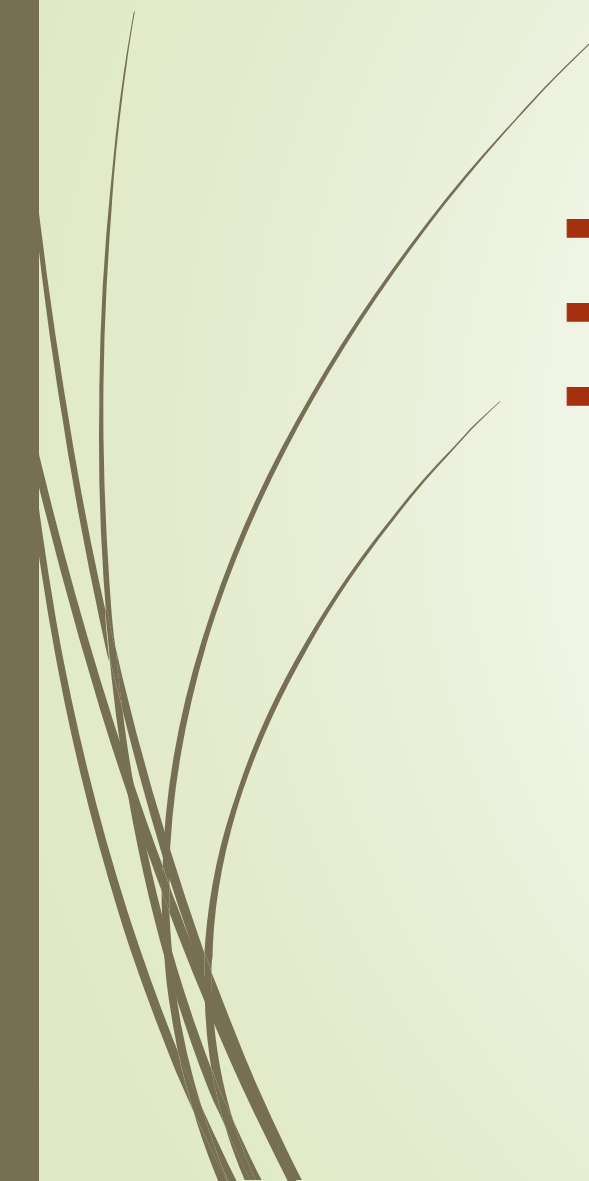
= údaje o výsledcích rozpočtového hospodaření minulého roku

Součástí návrhu SZÚ jsou závěrečné účty kapitol , které jsou předkládány Poslanecké sněmovně



Přílohy státního závěrečného účtu

- **Údaje o výsledcích rozpočtového hospodaření ÚSC**
- **Závěrečné účty státních fondů**
- **Přehled o státních finančních aktivech a pasivech**
- **Přehled o státních zárukách**
- **Přehled o stavech fondů organizačních složek státu**

- 
- 
- STÁTNÍ ZÁVĚREČNÝ ÚČET A VYPRACOVÁNÍ JEHO NÁVRHU
 - Konkrétněji specifikováno §§ 29 a následující rozpočtových pravidel
 - Z. č. 218/2000 Sb.



Rozpočtový proces územních rozpočtů

Etapy:

- Sestavování
- Schvalování
- Publicita
- Hospodaření
- Kontrola
- Hodnocení

Rozpočtový proces patří do samostatné působnosti ÚSC

Sestavení a schválení rozpočtu ÚSC

- Sestavení návrhu v návaznosti na střednědobý výhled rozpočtu
 - Odhad příjmů (místní poplatky, příjem z daní, dotací darů atd.)
 - Odhad výdaje na výkon veřejné správy a rozvoj municipality
 - Vychází ze střednědobého výhledu (plán příjmů a výdajů zpravidla na 2 až 5 let)
- Návrh rozpočtu **zpravidla** sestavuje rada ÚSC, **schvalování rozpočtu spadá do pravomoci zastupitelstva**
- Publicita návrh rozpočtu musí být zveřejněn nejméně 15 před projednáním v zastupitelstvu, a to způsobem umožňujícím dálkový přístup
- Občané se k rozpočtu mohou vyjádřit formou písemných připomínek nebo se mohou přímo účastnit projednání v zastupitelstvu, jednání zastupitelstva je veřejné.



1. Vypracování rozpočtu

Návrh:

1. Finanční výbor
2. Rada
3. Finanční komise
4. Zastupitelstvo

**DOPORUČUJI z. č. 128/2000 Sb., z o obcích z.č. 129/2000 Sb., o krajích,
popř. z. č. 131/2000 Sb., o hl. m Praze - v části „pravomoci jednotlivých orgánů“**

Připomínky k návrhu:

Občané, kontrolní výbor, zastupitelstvo



Schvalování

- Vyvěšení - 15 dnů před schválením
- Schválení – **ZASTUPITELSTVO- formou usnesení**
- Rozpočtové provizorium
- Rozpis ukazatelů-finanční výbor
- Hospodaření a kontrola



Rozpočet ÚSC – rozpočtové provizorium

- Není-li rozpočet schválen do 1. dne rozpočtového roku, hospodaří ÚSC v rozpočtovém provizoriu
- Pravidla rozpočtového provizoria potřebná k zajištění plynulosti hospodaření stanoví zastupitelstvo ÚSC
- měsíční výdaje ÚSC celku stanovené v pravidlech rozpočtového provizoria nesmí překročit jednu dvanáctinu výdajů rozpočtu schváleného pro předchozí rozpočtový rok
- Rozpočtové příjmy a výdaje uskutečněné v době rozpočtového provizoria se stávají příjmy a výdaji rozpočtu po jeho schválení
- Schválená pravidla rozpočtového provizoria se zveřejňují do 30 dnů od jejich schválení

Plnění rozpočtu a rozpočtové opatření

- Rada ÚSC zabezpečuje hospodaření ÚSC podle schváleného rozpočtu, provádí rozpočtová opatření v rozsahu stanoveném zastupitelstvem obce
- Potřebné změny či úpravy rozpočtu = **rozpočtové opatření**
- a) přesun rozpočtových prostředků, při němž se jednotlivé příjmy nebo výdaje navzájem ovlivňují, aniž by se změnil jejich celkový objem nebo schválený rozdíl celkových příjmů a výdajů,
- b) použití nových, rozpočtem nepředvídaných příjmů k úhradě nových, rozpočtem nezajištěných výdajů, čímž se zvýší celkový objem rozpočtu,
- c) vázání rozpočtových výdajů, jestliže je jejich krytí ohroženo neplněním rozpočtových příjmů; tímto opatřením se objem rozpočtu snižuje.
- Rozpočtové opatření schvaluje zastupitelstvo a je zveřejněno do 30 dnů od jeho schválení

2. *Hospodaření a kontrola*

- ❖ Plnění sleduje finanční a kontrolní výbor
- ❖ Rada obce, kraje
- ❖ Finanční komise

**Časové použití prostředků-jen pro fiskální rok,
Ostatní se převádějí**

**KONTROLA- vnitřní
vnější**



Vnitřní kontrola

- ✓ Finanční výbor
 - ✓ Kontrolní výbor
 - ✓ Zastupitelstvo
 - ✓ Rada
 - ✓ Starosta
 - ✓ Hejtman
- 



Vnější kontrola

- ✓ Občané
- ✓ ÚFO
- ✓ NKÚ
- ✓ Kraj- přezkoumávání hospodaření
ÚSC – z.č. 420/2004 Sb.,
- ✓ Ministerstvo financí



Plnění rozpočtu a jeho kontrola

- ÚSC vykonává kontrolu svého hospodaření podle zákona 320/2001 Sb. o finanční kontrole po celý rozpočtový rok.
 - Předběžná, průběžná, následná
- ÚSC vykonává kontrolu hospodaření jím zřízených nebo založených právnických osob.
- Po skončení kalendářního roku je ÚSC povinen dát si přezkoumat své hospodaření za uplynulý kalendářní rok podle zákona č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí

3. Závěrečný účet ÚSC

- Po skončení rozpočtového roku sestavuje ÚSC závěrečný účet
- Údaje o všech příjmech a výdajích v členění podle rozpočtové skladby
- Rozpočtová skladba (členění příjmů a výdajů, ministerstvo ji stanoví vyhláškou)
- Závěrečný účet musí být zveřejněn 15 dnů před jeho projednáním v zastupitelstvu (občané mohou mít připomínky)
- Zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření je součástí závěrečného účtu při jeho projednávání zastupitelstvem
- Zastupitelstvo závěrečný účet schválí nebo schválí s výhradou



Závěrečný účet



Sestavuje:

Finanční výbor

Rada

Finanční komise

Zastupitelstvo

Připomínky:

**Občané, kontrolní výbor,
zastupitelstvo**

Schvaluje :

Zastupitelstvo - usnesení